

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๕๐๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้มีอำนาจสั่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้กับเทศบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดตรัง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๒๖๐๙

ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความเห็นในข้อหารือของจังหวัดตรัง เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติกรณีผู้มีอำนาจสั่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตรัง ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ความเห็นในข้อหารือดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่จังหวัดในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ จึงขอส่งให้จังหวัดนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ไปรษณ์อเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นายธนาวุฒิ เหล่าเจริญพาณิชย์

โทร. ๐๘๒-๒๗๔-๘๗๔๒

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ ๒๕๖๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีผู้มีอุบัติสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตั้ง
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้ง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดตั้ง ที่ ตง ๐๐๒๓.๔/๑๕๕๔ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ จังหวัดตั้งได้หารือกรณีผู้มีอุบัติสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตั้ง เนื่องจากเทศบาลนครตั้งในฐานะผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งให้ ทราบถึงการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์บริเวณถนนกันดังพื้นที่ ๒๓.๑ ตารางวา โดยก่อสร้างอาคาร ค.ส.ล. ชั้นเดียว (บางส่วน) เพิงไม้ ลาน ค.ส.ล. และบ่อน้ำ เป็นต้น และให้ ดำเนินการรื้อย้ายออกจากพื้นที่ดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน แต่

ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด กลับมีหนังสือแจ้งว่าขออุบัติสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตั้งแทนซึ่งเทศบาลนครตั้งได้ตรวจสอบข้อกฎหมายเบื้องต้นแล้วพบว่า การรับมอบอาคารหรือทรัพย์สินที่ได้ก่อสร้างไว้ในที่สาธารณะประโยชน์ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครตั้ง โดยจังหวัดตั้งได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามข้อหารือดังกล่าวเทศบาลนครตั้งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรืออาจนำมาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๖๓/๒๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับได้ แต่สำหรับกรณีที่ มีหนังสือขออุบัติสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่สาธารณะประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตั้งนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจเทศบาลนครตั้งกระทำได้ เทศบาลนครตั้งจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ในการรับมอบอาคารหรือทรัพย์สินที่ได้ก่อสร้างไว้ในที่สาธารณะประโยชน์ของ ได้ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวจึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดตั้งถูกต้องหรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่เทศบาลนครตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้ ทราบถึงการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์บริเวณถนนกันดังพื้นที่ ๒๓.๑ ตารางวา โดยก่อสร้างอาคาร ค.ส.ล. ชั้นเดียว (บางส่วน) เพิงไม้ ลาน ค.ส.ล. และบ่อน้ำ เป็นต้น และให้ ดำเนินการรื้อย้ายออกจากพื้นที่ดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน แต่ ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด กลับมีหนังสือแจ้งว่าขออุบัติสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้กับเทศบาลนครตั้งแทน ประเด็นจึงไม่มีข้อโต้แย้งว่าที่ดินเป็นของใคร จึงมีข้อพิจารณาว่าเทศบาลนครตั้งสามารถรับมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวได้หรือไม่ เห็นว่า เทศบาลนครตั้งในฐานะผู้มีหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อเทศบาลนครตั้งทราบถึงการบุกรุก

ที่ดินสาธารณประโยชน์ก็ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้บุกรุกทราบถึงการบุกรุกอันเป็นการทำหน้าที่ในฐานะผู้ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณะมีผลต่อไปนี้ จึงขอเรียนว่า ผู้บุกรุกได้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างต่างๆ บนที่สาธารณะตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่เมื่อปรากฏว่าผู้บุกรุกมิได้ดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ซ้อมที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับให้การปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรการบังคับทางปกครองที่เทศบาลนครตรังสามารถนำมาใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าวได้ อาจใช้มาตรการบังคับตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ หากผู้บุกรุกไม่รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างต่างๆ บนที่สาธารณะตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง จึงดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวเองได้ โดยเจ้าของเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย หรือใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยเรียกให้ผู้บุกรุกชำระค่าปรับทางปกครอง เป็นรายวันกรณีที่เทศบาลนครตรังไม่ได้เข้ารื้อถอนเอง ตามมาตรา ๖๓/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงเป็นดุลพินิจของเทศบาลนครตรังจะได้พิจารณาว่ามาตรการบังคับทางปกครองไม่มีประสิทธิภาพและสมประยุณ์ตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินการกับผู้บุกรุกที่ดินสาธารณะตามนัยบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องสรีที่ ๖๗/๒๕๕๗ อย่างไรก็ได้ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้กำหนดมาตรฐานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณะมีผลต่อไปนี้ จึงดำเนินการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นให้พ้นจากเจ้าหน้าที่ มีอำนาจขยายโดยวิธีที่เห็นสมควรซึ่งทรัพย์สินที่รื้อถอนหรืออยู่ในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒ มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นได้โดยอนุโลม ในส่วนประเด็นเรื่องเทศบาลนครตรังสามารถรับมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่นๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง จึงไม่มีสิทธิ์ได้รับมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำเป็นส่วนควบของที่ดิน เมื่อ ไม่มีกรรมสิทธิ์ใด ในที่สาธารณะตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง จึงไม่มีสิทธิ์ที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวให้เทศบาล ประกอบกับกรณีดังกล่าว ไม่มีกฎหมายรองรับให้กระทำได้ ดังนั้น เทศบาลนครตรังจึงไม่สามารถรับมอบสิ่งปลูกสร้าง/บ่อน้ำ และอื่นๆ ที่ตั้งอยู่บนที่ดินสาธารณะตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอความร่วมมือจังหวัดตรังแจ้งผลการพิจารณาให้เทศบาลนครตรังดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกวิทย์ มีเพียร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒

โทร./โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๖

ไประษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นายธนาวุธ เหล่าเจริญพาณิชย์

โทร. ๐๘๑-๒๗๔-๘๗๔๒